Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Γ. Στρατήγ., Τραγούδ. νησ., 58. **4)** Κρύφιος, οἰκεῖος Κύπρ. **5)** Θαρραλέος, γενναῖος Εὔβ. (Στρόπον.) Καππ. (Φάρασ.) Κρήτ. Πόντ. (Τραπ.) — *Λεξ.* Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ.: *Γκαρδιακὰ σἀ'λλιὰ 'ς τοὺν τόπου σὶ κρατοῦνι* Στρόπον. *'Ιένας γρόθους εἶνι, ἀλλὰ εἶνι γκαρδιακὸς αὐτόθ. Πολλὰ καρδἀκὸν κύρ' ἔεις* (ἔχεις πολὺ θαρραλέον πατέρα) Τραπ. *Καρδεκὸ φᾶάχι* (γενναῖο παλληκάρι) Φάρασ. || Ἄσμ.

Γιὰ τὴ βατρίδα βιστικὸς καὶ καρδιακὸς στρατιώτης Κρήτ.

Ἡ σημ. καὶ παρὰ Γερμ. (ἐν λ. *a n i m o s o*). Συνών. *γ κ α ρ δ ι α τ ι λ ί τ η ς, ψ υ χ ω μ έ ν ο ς.*

γκαρδιακούλης ἐπίθ. Πελοπν. (Μανιάκ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γ κ α ρ δ ι α κ ὸ ς* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ο ύ λ η ς.*

Θωπευτ., ὁ λίαν προσφιλής: Αἴνιγμ. *Δυὸ ἀδερφοῦλες γκαρδιακοῦλες δὲ γλέπουνται μοναχές τους, ν' ἀγκαλιαστοῦν, νὰ φιληθοῦν, δὲν πονεμοῦνται αὐτὲς ποτές τους* (οἱ ὀφθαλμοί).

γκαρδιατιλίτης ἐπίθ. Πελοπν. (Πιάν.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. *γ κ α ρ δ ι α τ ι λ ῆ ς* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ί τ η ς,* κατά τινα ἀναλογίαν.

Θαρραλέος. Συνών. *γ κ α ρ δ ι α κ ό ς.*

γκαρδιεύομαι ἐνιαχ. *gαρδιεύομαι* Ζάκ. Κεφαλλ. *γκαρδεύουμι* Στερελλ. (Ἀχυρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς.*

1) Αἰσθάνομαι ἐγκάρδιον ἀγάπην διά τινα Ζάκ. Κεφαλλ.: *Ἡ δεῖνα δὲν gαρδιεύτηκε αὐτὸν τὸν ἀγριάνθρωπο, ἀλλὰ τὸν παδρεύτηκε γιὰ νὰ ξελασπώση ἀπὸ τὴ φτώχεια.* Κεφαλλ. *Τὸ λοιπὸ τόσο τόνε gαρδιεύτηκε ἡ βασιλοπούλα, ποὺ πιάνει καὶ κάνει ἕνα χορὸ γιὰ δαύτονε* (ἐκ παραμυθ.) Ζάκ. **2)** Βασκαίνω, ἐξασκῶ ἐπί τινος ἐπιβλαβῆ ἐπίδρασιν ἐκ θαυμασμοῦ ἢ φθόνου Στερελλ. (Ἀχυρ.): *Μ' γκαρδεύ'κι τοὺ βόιδ' οὺ κιαρατᾶς κὶ θὰ ψουφήσ' ἀπόψι. Κάπριους γκαρδεύ'κι τοὺ πιδί μ' κ' ἔπισι μὶ τοὺ κιφάλ'* (*ἔπισι μὶ τοὺ κιφάλ'* = ἠσθένησε βαρέως). Συνών. *β α σ κ α ί ν ω, β α σ κ α ν ί ζ ω, μ α τ ι ά ζ ω, φ τ α ρ μ ί ζ ω.*

γκαρδίζω ἐνιαχ. *gαρδίζω* Καστ. Κρήτ. (Σέλιν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς,* διὰ τὸ ὁπ. βλ. ἐπίθ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς.*

Διὰ τοῦ *γκάρδιου* στερεώνω τὸν στήμονα ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου ἀντίου καὶ τὸ παννὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου ἔνθ' ἀν.: *Βάζομε τὸ gάρδι γιὰ νὰ gαρδίσουμε τὸ γνέμα* Καστ. Ἀντίθ. *ξ ε γ κ α ρ δ ί ζ ω.*

γκαρδιόβεργα ἡ, Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλειτορ.) *γκαρδιόβιργα* Θεσσ. (Μυρόφυλλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) *γκαρδόβιργα* Στερελλ. (Λεπεν.) *καρδόβιργα* Στερελλ. (Καλοσκοπ. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς,* διὰ τὸ ὁπ. βλ. ἐπίθ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς.*

Λεπτὴ κυλινδρικὴ ράβδος καλαμίνη, ξυλίνη ἢ σιδηρᾶ τιθεμένη ἐντὸς ἐπιμήκους γλυφῆς τοῦ προσθίου ἢ ὀπισθίου ἀντίου τοῦ ὑφαντικοῦ ἀργαλειοῦ πρὸς συγκράτησιν τοῦ ὑφαινομένου παννίου καὶ τοῦ στήμονος πέριξ τῶν δύο ἀντίων ἔνθ' ἀν.: *Ἄμα δέσουμε οὔλες τὶς κλωνές, περνᾶμε μέσα στ' αὐλάκι τοῦ ἀντιοῦ μιὰ βέργα, τὴ γκαρδιόβεργα, κ' ἔτσι σφίγγει τὸ νέμα 'ς τ' ἀντὶ* Πελοπν. (Κλειτορ.) Συνών. *ἀ ν τ ι γ κ ά ρ δ ι, β έ ρ γ α* **A5**, *γ κ α ρ δ ι ό κ α λ ε, γ κ α ρ δ ι ό ξ υ λ ο, γ κ α ρ δ ι ό π ι τ τ α* **2**, *γ κ ά ρ δ ι ο ς* **B1**, *γ κ α ρ δ ι ό τ ρ α, γ κ α ρ δ ι ο ύ λ α, κ ά ρ δ ο ς, σ α γ ί τ τ α, σ ω κ α ρ δ ά τ σ ι, τ σ ί τ α.*

γκαρδιόκαλε τό, Τσακων. *γκαρδιοκόκκαλε* Τσακων. (Πραστ.) Πληθ. *γκαρδιόκαβα* Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς,* διὰ τὸ ὁπ. βλ. ἐπίθ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς,* καὶ τοῦ οὐσ. *κ ά λ ι.* Ὁ τύπ. *γ κ α ρ δ ι ο κ ό κ κ α λ ε* ἐκ παρετυμ. ἀπὸ τὸ *κ ό κ κ α λ ο.* Βλ. Θ. Κωστάκ. εἰς Πελοποννησιακὰ 5 (1962), 257.

Γ κ α ρ δ ι ό β ε ρ γ α, τὸ ὁπ. βλ.

γκαρδιόξυλο τό, Πελοπν. (Μεσσην.) κ.ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς,* διὰ τὸ ὁπ. βλ. ἐπίθ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς,* καὶ τοῦ οὐσ. *ξ ύ λ ο.*

Γ κ α ρ δ ι ό β ε ρ γ α, τὸ ὁπ. βλ.

γκαρδιόπιττα ἡ, ἐνιαχ. *gαρδόπιττα* Κρήτ. (Σέλιν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς,* διὰ τὸ ὁπ. βλ. ἐπίθ. *γ κ ά ρ δ ι ο ς,* καὶ τοῦ οὐσ. *π ί τ τ α,* κατ' ἀντίστροφον τάξιν συντελεσθέντων ἀντὶ τοῦ *π ι τ τ ό γ κ α ρ δ ι ο ς.*

1) Ξύλον κυλινδρικόν, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνοίγουν φύλλον ζύμης. Συνών. *π ι τ τ ό β ε ρ γ α, π ι τ τ ό κ α λ η, π ι τ τ ό ξ υ λ ο, π λ ά σ τ η ς.* **2)** Κατὰ πληθ., κάλαμοι χρησιμεύοντες εἰς τὸν ὑφαντικὸν ἱστὸν διὰ τὴν συγκράτησιν τοῦ πρὸς ὕφανσιν στήμονος. Συνών. βλ. εἰς λ. *γ κ α ρ δ ι ό β ε ρ γ α.*

γκάρδιος ὁ **(I)**, πολλαχ. *ἐγκάρδιος* Ἀμοργ. Σῦρ. *gάρδιος* Ἀμοργ. Κρήτ. (Ἀνατολ. Ἀρχάν. Βιάνν. Μονοφάτσ. Νεάπ. Ρέθυμν. κ.ἀ.) Κύθηρ. Κύθν. Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ.ἀ.) Πελοπν. (Ἀναβρ. Ἀρεόπ. Κορών. Λεῦκτρ.) *κάρδιος* Κρήτ. (Βιάνν.) *κάργιος* Πελοπν. (Δημητσάν.) *γκάρδης* Πελοπν. (Ὀλυμπ.) *gάρδης* Καστ. Κρήτ. (Κίσ. Σέλιν. κ.ἀ.) *gάρδ'ς* Λευκ. *κάρδης* Κρήτ. (Σέλιν.) *κάρδας* Κρήτ. (Μυλοπότ.) *κάρδους* Στερελλ. (Ἀράχ. Λεπεν.) *ἔγκαρδος* Ἴος Κίμωλος Σίκιν. Σίφν. Φολέγ. *ἔgαρδος* Κύθν. Οὐδ. *γκάρδιο* Μῆλ. — *Λεξ.* Δημητρ. *gάρδιου* Θήρ. Κρήτ. (Ἀνώγ.) Πελοπ. (Μάν.) *ἐγκάρδι* Αἴγιν. Πελοπν. (Βυτίν.) *ἐgάρδι* Ἀντικύθ. Κρήτ. *γκάρδι* *Λεξ.* Βλαστ. 315 *gάρδι* Καστ. Πάρ. *gάρδ'* Λέσβ. *gάρ'* Λέσβ. *κάρ'* Λέσβ. *giάρδι* Ἰθάκ. *ἀγκάρδι* Σίκιν. *ἀγκάδρι* Χίος (Μεστ. κ.ἀ.) *ἀgάρ'* Θάσ. Λέσβ. Πληθ. *gάρδια* Πάρ. *ἔgαρδα* Ἴμβρ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. οὐσ. *c a r d i n e* = ὁ στροφέας, ὁ μεντεσές, ὁ ρεζές. Ἀμφίβολη ἡ ἐτυμολ. ἐκ τοῦ ἀρχ. ἑλλην. *ἐ γ κ ά ρ δ ι ο ς.*

1) Λεπτὴ κυλινδρικὴ ράβδος καλαμίνη, ξυλίνη ἢ σιδηρᾶ τιθεμένη ἐντὸς ἐπιμήκους ἐγκοπῆς τοῦ προσθίου ἢ ὀπισθίου ἀντίου τοῦ ὑφαντικοῦ ἀργαλειοῦ πρὸς συγκράτησιν τοῦ ὑφαινομένου παννίου καὶ τοῦ στήμονος πέριξ τῶν δύο ἀντίων Ἀμοργ. Ἀντικύθ. Εὔβ. (Πλατανιστ.) Θάσ. Θήρ. Καστ. Κίμωλ. Κρήτ. (Ἀνώγ. Ἀνατολ. Ἀρχάν. Βιάνν. Σέλιν. κ.ἀ.) Κύθηρ. Κύθν. Λέσβ. Λευκ. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάρ. Πελοπν. (Ἀναβρ. Ἀρκαδ. Βερεστ. Βούρβουρ. Δημητσάν. Κορών. Λεῦκτρ. Μάν. Μεσσην. Οἰν. Ὀλυμπ. Παιδεμέν. Παλαιοχ. Πιάν. Σκορτσιν. Χατζ.) Σίκιν. Σίφν. Στερελλ. (Ἀράχ. Λεπεν.) Σῦρ. Φολέγ. Χίος — *Λεξ.* Βλαστ. 315. Δημητρ.: *Ἐπετάχτη ὁ γκάρδης ἀπὸ τ' αὐλάκι κ' ἐξετυλίχτη τὸ παννὶ* Πελοπν. (Ὀλυμπ.) *Ἔπεσε ὁ κάρδος, φέρ'τε τὸ στσοινὶ νὰ κρεμάσωμε τὸ παννὶ* Εὔβ. (Πλατανιστ.) *Ἤπεσεν ὁ gάρδιος*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ